

stoletij teži ta razkol Cerkev božjo. In stoletja že Cerkev vzdihuje po velikem dnevu obnovitve cerkvene edinosti med krščanskim Vzhodom in katoliškim Zahodom, »da bodo vsi eno« (Jan 17, 21).

In danes se klic po tem velikem dnevu oglašja s podojeno močjo in gorečnostjo. Ko sovražniki svetega Križa z divjim sovraštvom besne proti vsemu, kar nosi na čelu Kristusovo ime, se morajo tudi vsi Kristusovi verniki zediniti v edinosti Kristusove vere in ljubezni. Vsi veliki možje svete Cerkve dandanes molijo in delajo, da čimprej zopet zasvita veliko jutro sprave. Kristusovi namestniki na Petrovem prestolu vedno bolj upirajo pogled na kršč. Vzhod in kličejo vse verne sinove svete Cerkve, da za to božje delo zastavijo svoje najboljše moči.

Slovanskim katoliškim narodom, nam je pred vsem namenjeno njihovo vabilo. Za naše brate gre pri tem, za njihovo neumrjočo dušo, za veje istega debla, na katerem smo tudi mi rastli.

Mi moramo pred vsemi drugimi delati, da se čimprej doseže cerkveno edinstvo z našimi vzhodnimi brati, da uresničimo sveti namen naših slovanskih apostolov, za katerega sta ona živela in umrla, in za katerega gotovo tudi še danes neprestano molita pred božjim prestolom v nebesih.

Bratje! Pridružimo se vsi temu svetemu apostolskemu delu!

Pri katoliških slovanskih narodih se je živo razmahnilo ciril-metodijsko gibanje za cerkveno edinstvo. Tudi mi ne smemo biti zadnji. Nam je Previdnost božja namenila častno nalogo, da naj bodemo most, po katerem bi k cerkvenemu edinstvu prišli naši najbližji bratje po krvi in rodu.

Zavedajmo se vsi te velike in zgodovinske svoje naloge! Umevajmo in poslušajmo klic časa!

Zdi se že, da se že polagoma svita zora novega dneva. Blizu smo drug drugemu, da se moremo med seboj seznaniti in spoštovati. Padle so meje, ki so nas stoletja delile in ustvarjale ozračje predsodkov in nezaupanja. Mnogi slovanski bratje so od blizu spoznali in začeli ceniti katoliško Cerkev. Katoliška ljubezen do njihove nesreče in bede je zgradila mostove do njihovih src.

In dozdeva se, da se že opažajo sadovi. Vedno bolj pogosto se slišijo prijazni glasovi o katoliški Cerkvi in klicih po spravi.

Primimo, bratje, roko, ki se nam nudi!

Jubilej sv. Cirila naj bo prerojenje apostolstva in vne-me za veliko delo cerkvenega edinstva z našimi vzhodnimi brati v Kristusu!

Vsak, dragi verniki, more in mora sodelovati pri tem delu!

Zelo nujna dobrodelna ustanova.

Zivimo v dobi socialnega in dobrodelnega udejstvovanja. Na vseh poljih ležijo usmiljene roke rane, ki jih prizadevajo ubogemu človeštvu današnje obupne socialne in gospodarske prilike. Po mestih, trgih in vaseh se dvigajo dobrodelni zavodi vseh vrst, otroški domovi, zavetišča za mladino obojega spola, ljudske kuhinje za stradajoče revne sloje, hiralnice in druge brezštevne ustanove. Osnovani so zelo dobrodelna društva za izseljence v inozemstvu. Njen namen je, da se brigajo za naše Slovence v inozemskih deželah, da duševno in gospodarsko ne propadejo.

Dočim mi skrbni Slovenci na vseh poljih razvijamo toliko delavnosti, da rešimo svoje ljudi tudi v daljnih tujih deželah, nam naši ljudje marsikje v naši domovini propadajo. To velja posebno za južne kraje naše države, kamor se selijo naši ljudje v vedno večjem številu.

V Beogradu n. pr. številu priseljencev se Slovencev tako raste, da sami Beograščani pravijo, da jih bo kmalu več nego v Ljubljani. Posebno je številen dotok naših de-

klet v Beograd. Trumoma prihajajo v glavno mesto naše države iskat si službe. Žal, da ni nikogar, ki bi se za te slovenske deklice v Beogradu zavzel in jim nudil zatočišča v težkih navedenih in socialnih nevarnostih velikomestnega življenja.

Koliko tih tava brez službe in brez strehe po mestu in koliko se jih na ta način popolnoma telesno in duševno zgubi! Koliko jih iz poštenih slovanskih deklet postane takih, da se še imenovati ne sme.

Zadnji čas je, da se pobrigamo mi Slovenci, ki znamo toliko žrtvovati za daljne afriške in kitajske misijone, za svoje najpotrebnejše svoje, ki tako hudo stisko trpijo! Najti se mora denar, potrebna sredstva in primerni ljudje (najbolje kak ženski red), da se postavi nujno potrebno zavetišče in dom za deklice, kamor bi se zatekle, dokler ne dobijo poštene službe. Dovolj dolgo, smo bili brezbrizni, čas je, da vzamejo zadevo v roke tisti, ki so za to poklicani, in s pomočjo nas vseh Slovencev ustanove potrebno dekliško zavetišče za Beograd.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vlada radikalov in SLS — močna vlada. Ko se je sestavila sedanja vlada, v kateri sta najmočnejša srbska in najmočnejša slovenska vlada, se je trdilo najprej, da vlada nima večine. Prešteli so vse bolnike iz sedanje vladine večine, a so se zmotili, zelo zmotili. Če bi vsi poslanci prišli v narodno skupščino, ima sedanja vlada 17 glasov večine. Ker pa se to ne zgodi, pač pa redno manjkajo poslanci iz obeh skupin, bo vlada skoro redno imela še večjo večino. Tako je pri prvem glasovanju v petek, dne 4. t. m., imela 45 glasov večine. Za vlado so glasovali tudi Hrvati in sicer skupina dr. Nikiča in nemški poslanci. V tem oziru se ni bati nikakega presenečenja.

Sedanja vlada — delovna vlada. Komaj da so naši ministri prevzeli delo v ministrstvih, že se je pokazalo, da bo sedanja vlada vse drugače delovna kot je bila RR vlada. Poleg proračuna, ki je že dotiskan in se ne da na njem samem dovo'lj izpreminjati, bo razvila sedanja vlada poseben gospodarski program, za katerega bo zahtevala posebno pooblastilo od skupščine. Na podlagi teh pooblastil bo vlada uredila olajšanje davčnih bremen, oskrbela bode cenovni kredit za pospeševanje kmetijstva, obrti in trgovine ter industrije. Na drugi strani bo takoj prešla na delo da se zmanjšajo izdatki, da se varčuje, kjer je le mogoče, pri komisijah, dobavah itd. Delo je velikansko, a vlada ga upa izvršiti, ne sicer v enem mesecu, pač pa v najkrajšem času, kar je mogoče. Pri tem delu ji bodo pomagale oblastne skupščine, katerim bo sedanja vlada dajala podpore, da bodo mogle delovati.

Naši ministri za naše ljudstvo! Dr. Kulovec je na posredovanje narodnih in oblastnih poslancev odredil, da se naj takoj pride na pomoč onim kmetom, ki jih je zadela nesreča zaradi metuljavosti goveje živine v mariborski oblasti. Do'ložil je prvi znesek, ki je bil sploh še na razpolago, v ta namen in naročil, naj se takoj pošljejo v kraje, kjer je živina okužena, živinozdravniki, ki naj poskrbijo, da se ta nevarna bolezen omeji. Minister inž. Serneč je predložil ministrskemu svetu že precej načrtov za izvršitev raznih del v Sloveniji. Ministrski svet je njegove načrte odobril. Dr. Gosar je pripravil vse potrebne izpremembe na po'ju socialne politike, ki se naj prilagodi sedanjim gospodarskim razmeram radi izdatnejše zaščite in zavarovanja delavstva.

Kdo bi še rad v vlado? Da se bo Radič iztrezil in zopet silil v vlado, je bilo razumljivo. In to je tudi po nekaj dnevih storil. Če pa ga bo sedanja vlada pritegnila, je pa malo verjetno, ker s tem neresnim človekom ne marajo sodelovati ne radikali in ne SLS. — Zelo zanimivo je tudi, da se ponujajo vladi samostojni demokrati. Pravijo, da so oni zastopniki Hrvatov. Ponujajo tudi dr. Žerjava, da ga izženejo iz svoje stranke in ga pustijo na cedilu, ako SLS to kot pogoj zahteva. S to ponudbo pa seveda ne bo nič, ker je SDS ravno tako nezanesljiva kot Radičeva stranka. Vlada sama pa ne potrebuje nobene nove sestave in bi jo izvršila le, če bo to v korist države in državljanov, da bi se čimprej in čimbo'lj uspešno rešila gospodarska kriza, ki nas tlači.

»Hej, Luščikova Bleskotca, Jozek in Stašek, to sta vam bila drugačna fanta . . . Ta dva sta postavila to rokovernjaško kočjo . . . To sta bila »hlopa« . . . Luščikova Bleskotca . . . Nekoč sta ne daleč od Kokave napravila tak žar, da je objel vse nebo . . . Haj!«

»Luščikova Bleskotca! Hej! Ko bi vsaj enega mogel poslati k sinovom gruntarjem . . . Baba posteljo greje . . . Bogme . . . Kako bi se posvetilo.«

Nag'o se je dvignil z ležišča.

»Grem.«

»Kam?« so vprašali tovariši.

»V Grobo.«

»Zakaj?«

»Pri otrokih bom prenočil. Zdravi ostanite, dragi moji!«

Predno so se ozrli, je že odšel. Zahreščalo je grmovje za kočjo, zašumela je trava — izgubil je v gozdu.

Kaminski in Vala spe. Gluha noč je bila. Zoška Mocarna, ki je ležala poleg Zaruckega, kajti on je imel rebra kot iz jekla, ga je dregnila in rekla: »Klimek, poglej! Zarja je na nebu, ali kaj? Saj se še ne svita. Voz stoji še visoko na nebu.«

Klimek pogleda in pravi: »Žari se! Nekje gori!« In je zopet zaspal.

A Zoška Mocarna je videla skozi strešne šperovec, kako je žar raste in zalil nebo z grozno rdečico, da so zvezde ugašale.

»Gacek se je spomnil Luščikovih Bleskotcev. Nekje v bližini gori.«

Drugega dne, ko je bilo že svetlo, se je Mihael Kaminski baš pritoževal, da mu je Gacek zvečer izpil žganje,

V DRUGIH DRŽAVAH.

Nova vlada v SHS in sosednje države. Vest, da se je sestavila vlada brez Radiča, je vzbudila v sosednjih državah veliko pozornost. Nasprotniki vlade so pričakovali, da bodo sosednje države to obsojale, ker se je odklonilo Radiča kot predstavnika Hrvatov. Pa se to ni zgodilo. Ravno nasprotno. Sosednje države so te izpremembe, ko se ne bo vlada v šestih mesecih šestkrat nagibala zdaj sem, zdaj tja, vesele, ker vedo, da imajo opraviti z resnimi ljudmi. Presenečenja, kot smo jih pod RR vlado doživljali, so zdaj izključena.

Bojevita Italija. Ker hoče Anglija mirno rešitev na Kitajskem, pa to Italiji ni všeč. Zato Italijani zelo silijo Anglije, naj se začne z vojaškim posredovanjem na Kitajskem. Pa bogve, če se Italija tu ne bo opekla.

Med Anglijo in Rusijo bo prišlo do spora — radi Kitajske. Anglije so šutili, da so jim na Kitajskem Rusi skuhalo to vročo juho, ki jo morajo zdaj požirati. Angleška je že pred leti nastopala zoper Rusijo, ker se je je bala, zdaj pa je morala nastopiti, ker je tudi Rusija že začela očitno nastopati zoper Anglijo. Anglija bo odpovedala trgovsko pogodbo z Rusijo, bo pretrgala vse vezi z njo ter začela organizirati obmejne države v Evropi zoper Rusijo. Pričakovati je, da se bosta ta dva velkana hudo spoprijela, da bosta iz dosedanjega skritega boja prešla v javen boj, ki se bo vršil na gospodarskem polju, končal pa na krvaven bojišču, ki bo predvsem v Aziji, na Kitajskem, v Indiji.

Na Rumunskem se vrši boj za prestolonasledstvo. Bivši prestolonaslednik Karl je bil odstavljen kot tak in je tudi sam pristal na to, a hoče zdaj zopet to pravico nazaj. Sedanj kralj Ferdinand je hudo bolan, zato je zadeva prestolonaslednika še bolj pereča. Časopisi o zadevi ne smeje ničesar poročati, ker lega ne dopusti kraljica, ki hoče regentstvo dobiti v svoje roke. Taki boji vedno zelo škodujejo državi in črpajo vse moči, da jih ni mogoče uporabljati v korist ljudstvu.

Nemška vlada ima večino. Zelo težko se je sestavila sedanja nemška vlada, a konečno se je vendar posrečilo. A vlada je imela le 3 glase večine, če bi prišli vsi poslanci, ker pa vseh nikdar ni, je vlada pri prvem glasovanju dobila precejšnjo večino in bo lahko mirno delovala.

Amerika ponuja denar. V svetovni vojni je ostala kot zmagovalka pravzaprav le Amerika, kajti ona je zaslužila ogromne svote in spravila v svoje mreže gospodarske odvisnosti tudi države zmagovalke. Ker je zdaj Francija v zadregi in išče posojila, je Amerika začela ponujati denar Franciji, katera bo, hočeš nočeš, sprejela ponudbo.

Kaj je novega?

Cenjenim naročnikom! Prišel je čas, ko se ustavlja »Slovenski Gospodar« vsem tistim, ki še niso obnovili naročnine. Predno list ustavimo, napravimo na ovitek moder križ, ki cenj. naročnikom kaže, da naročnina še ni poravnana. Položnice so vsi naročniki prejeli že v začetku decembra. Če je komu potekla naročnina, mu še pošljemo štiri do pet števil, nato pa list ustavimo, ako se naročnina med tem ne poravna. Nekateri cenj. naročniki s takim postopanjem sicer niso zadovoljni in postanejo nevoljni, če se jim list ustavi, češ, bomo že plačali, vendar mi imamo celo razpošiljanje tako urejeno, da ne moremo drugače postopati. Zato uljudno prosimo vse naročnike, da vsaj nekaj naročnine takoj pošljejo, ko dobijo moder križ. — Če se nam primeri v upravnistvu kaka pomota in eden ali drugi naročnik ne dobi lista, ali mogoče dobi dva, potem naj takoj reklamira. Ako ne bo reklamiral, da se pomota popravi, lista gotovo ne bo prejemal. Za reklamacijo vzamite mali košček papirja in napišite na ta papir na eni strani na vrhu: »Reklamacija. — Upravnistvu »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.« — Na drugi strani pa napišite pritožbo n. pr.: »Plačal sem list dne . . . , pa ga ne dobim. Popravite pomoto!« Podpis. — Ta listek dajte na pošto. Na tako reklamacijo vam ni treba dati nobene znamke, ker je poštnine prosta. Reklamacije nam pošljite takoj, ko opazite pomoto. Tudi mi smo veseli, da se pomote takoj odpravijo. — Upravnistvo »Slovenskega Gospodarja«.

če ne več. Haj! Od kraja so skrbeli zame, dobro se mi je godilo, h kateremu sem prišel, tam sem sedel. Kar sem počel, so mi dali. Hej, še ne čez dve leti pa se je vse izpremenilo — pognali so me. Ko so bili še mladi, sem sodil o njih, da ne bo prida iz njih. Za nič niso bili, niti za lov, niti za krajo, samo za njivo in za konje, drevje so sekali in seno kosili. Nič prijetnega jim ni bilo mari. Mislil sem, da bo vsaj iz enega kaj na tem svetu. Hej! Bog nas varuj! Vsi so šli na polje — kmetje. Berači so postali. Sejejo, orfejo, vlačijo — da bi bili »hlopi«, še mis'iti ni. Pognali so me. »Fej te bodi«, pravijo, »ti stari razbojnik, rokovernjač! Ej! Ko bi jaz ne bil kradel, bi vsi skupaj ne imeli za konje in krave, dragi! Dosti opank sem ponosil v vašo korist in več kot dvajset let sem za vas presedel v ječi. In koliko sem jih dobil s pačico na Luptovu, na Oravi, na Spiži, v Novem Trgu — več kot tisoč. Danes bi nič ne bilo vašega, ko bi mene ne bilo. Celo s Hrvaškega in iz Bosne sem nosil denar. Če mi pride na misel, bom še njim junce izpeljal iz hleva. Naj le g'edajo! Miško, ali je še kaj žganja?«

Kaminski mu je pomolil steklenico in je pil.

Pljunil je, si usta obrisal z rokavom: »Dobro je! Še daj!«

In je zopet pil.

Odtrgal je od ust in godrnjal: »Naj pazijo, otroci! Jutri zgodaj je junček že lahko tu! Haj!«

In je pil. Obraz mu je zardel, velike, izbuljene oči poleg krivega nosa so se zaiskrile, ozke, dolge, v kotih doli viseče ustnice so se pričele tresti.

»Hej, sinčki, gruntarji! Toplo vam je! Baba posteljo greje! Haj!«

V glavi se mu je pričelo mešati.

ko se je med vrati rokovernjaške kočje pojavil Gacek. Zdelo se je, kakor bi se mu bila vzravnala upognjena pleča in iz oči mu je žarelo.

»Ali ste videli?« je vprašal zasopljen, a s povzdignjenim glasom.

»Pozdravljen, kum. Kaj naj bi bili videli?«

»Pri otrokih sem prenočil. Ali ste videli?«

»Kako bi mogli videti odtod?«

Marini pa je srce v prsih vztrepetalo ob misli, ki ji je šinila v glavo.

»Žar?« je vprašala.

Stari Gacek pa je zmagovalno pokimal in odgovoril: »Žar!«

Potem pa je pristavil: »Dva gospodarja, dva sina sta šla.«

Nastal je molk v rokovernjaški kočji, Mihal Kaminski, ki se je redkokedaj čudil, pa je široko odprl oči.

»Zažgali ste?«

»Haj! Stopil sem k Andreju, potrkam na okno. »Kdo je?« — Jaz, oče! — »Pojdite k vragu!« — Stopim k Jašku, ker je takoj zraven . . . »Kdo je?« — Jaz, oče! — »Pojdite k vragu! Pojdite k Andreju!« — Tam se že bil. — »Pa pojdite k vragu!« — Dalje nisem šel. Žganje mi je še vedno rjilo po glavi. Ej, sem pomislil, nikamor ne pojdem, niti k Stašku, niti h Kubi, niti k Jabinku, niti k Marini, kar pri vas ostanem! Počakajte, gruntarji! In takrat sta mi zaplesala v glavi Luščikova Bleskotca, rajni Jozek, katerega so v Mikulašu obesili na kljuko, in rajni Stašek. Hej! Pozna'a sta me, neumneža, vidva starejša sinka, ko sem vaju klical! . . . Pa sem vzel gobo, kresilo — in zažgal. Kako se je posvetilo v temo!«

(Dalje prihodnjič.)